

TEZ YAZIMI

Dr İlknur Esen Yıldız

Neden Yazmalıyım?

Umberto Eco; “her türlü bilgi akışı anlatı üzerinden gerçekleşir”

- Düşüncelerimizi paylaşmak
- Araştırmalarımızı bildirmek
- Fikir ileri sürmek
- Tartışma başlatmak
- Disiplin oluşturmak
- Bir başlığa sahiplenmek
- Meslekte ilerlemek
- Olgu bildirmek
- Kişisel ün sağlamak, unutulmamak, kabul görmek

Neden Yazı Yazılamaz?

- Zamansızlık
- Yazmayı sevmemek
- Yazmaktan korkmak
- Konu bulamamak
- Çalışma arkadaşı yokluğu
- Sekreter yokluğu
- Yöntem bilmemek
- Mentör (danışman) yokluğu
- Motivasyon eksikliği
- Kendine güvensizlik

Yazım Yayınlanır mı?

- Sorunun “önemi”
- Yazarların ünü
- Denek sayısının çokluğu
- Beklenmedik girişim ve sonuçlar
- Günlük yayınların ilgisini çekecek mi?
- Sonuçlarda belirgin farklılıklar olması

Çalışmalar Neden Yayına Kabul Edilmez?

- Önemli bir bilimsel soruya yanıt vermemektedir
- Orijinal değildir
- Yazarın hipotezini araştırmamaktadır
- Tasarımı yanlıştır
- Örneklem sayısı azdır
- Kontrol kolu yoktur
- İstatistik analiz uygun değildir ya da yanlıştır
- Sonuçlar yanlış yorumlanmıştır
- Kötü yazılmıştır

Yazmak İçin Öneriler

- Yazmaya erken aşamada başlamak
- Günlük iş listesi yapmak
- Her gün bir şey yazmak
- Isınma süresini azaltmak
- Uygun bir ortam hazırlamak
- Çok yazdıktan sonra kısaltabilmek
- Uygun referans programları kullanmak

Basite indirgeyin kolayına kaçmayın

Araştırmada Nelere Dikkat Edilmeli?

Eski bilgilerdeki
eksiklikleri
giderebilmeli,
açıklanmamış bilgileri
açıklayabilmeli

Yapılacak araştırma
daha sonra
sınanabilmeli

Araştırma belli bir soru-
sorunu mantıklı ve
sistemantik olarak
cevaplayabilmeli

O zamana kadar o
konuda yapılan tüm bilgi
birikimini kapsamalı

Araştırma
basamaklarının tümü
titiz şekilde uygulanmalı

Nelere Dikkat Edilmeli?

Bilimsel verileri kullanarak herhangi bir sorununun çözümü için kanıta dayalı sistematik bir çaba harcanmalıdır

Konu seçiminde bu soru daha önce araştırılmış mı, araştırılmışsa benim üzerine katacağım ne olmalı, farklılıkları ne olacağı soruları cevaplanmış olmalıdır.

Öncelikle problem tanımlanmalı, hipotez kurulmalı ve çalışma tasarlanmalıdır.

Çalışma öncesi iyi bir literatür araştırması yapılmalıdır.

Çalışma Evreleri

1.Ön hazırlık, problemin tanımlanması, hipotez kurma

2. Çalışmanın tasarlanması

3. Verilerin toplanması

4. Verilerin değerlendirilmesi ve analiz

5. Yazım

Araştırmanın Rapora Dönüşmesi

ÖN BÖLÜM

Başlık
Yazar adlarının
dizini
Ön söz/teşekkür
içindekiler

ANA BÖLÜM

Özet
Giriş
Genel bilgiler
Materyal metot
Bulgular
Tartışma
Sonuç ve öneriler
Kaynaklar

EKLER

Ek 1
Ek 2

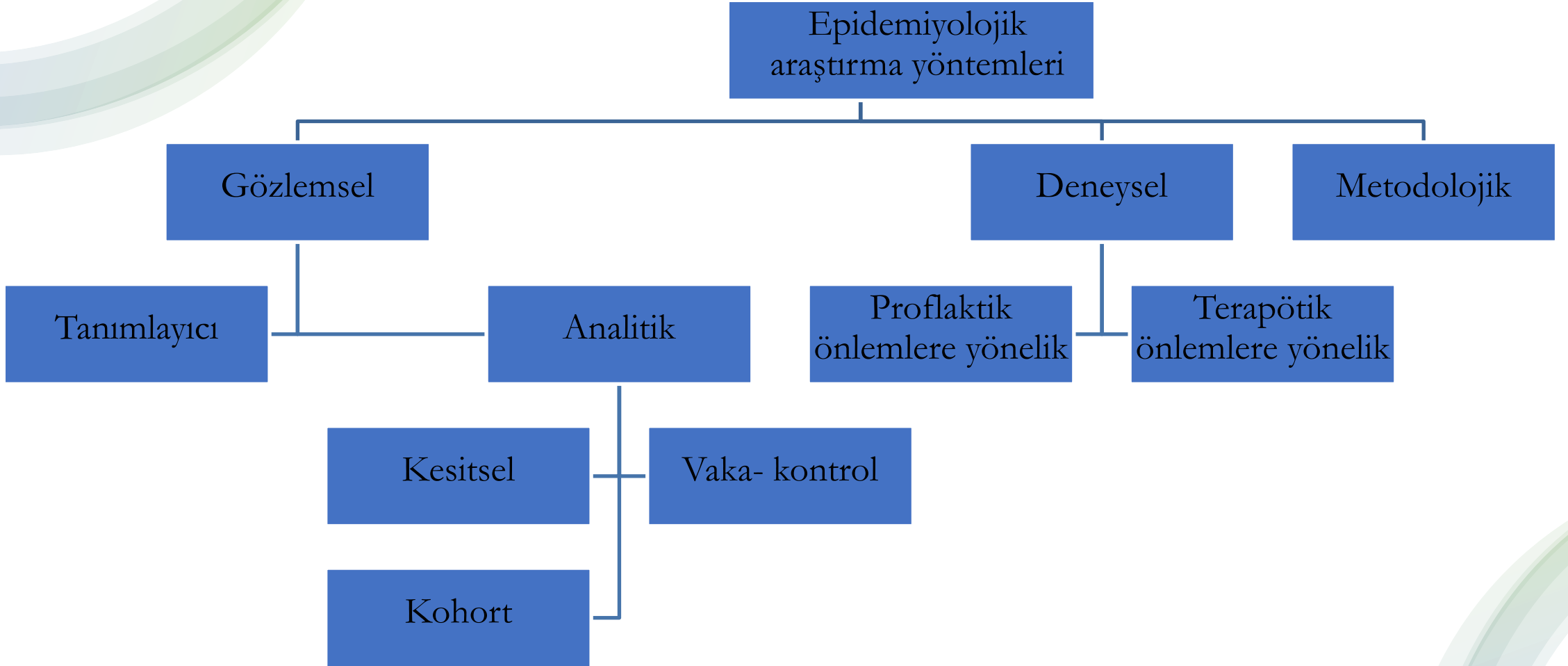
Araştırmanın Rapora Dönüşmesi

	Yanıt Aranacak Sorular
ÖN BÖLÜM	
Başlık	Araştırmanın sorunu ne? Araştırma nerede yapıldı? Araştırma ne zaman yapıldı? Araştırma nasıl yapıldı?
Yazar Adlarının Dizini	Çalışma kim/kimler tarafından hangi kurum/kuruluşlarda yapıldı?
Önsöz/Teşekkür	Araştırmanın yürütülmesinde herhangi bir destek alındı mı?
İçindekiler	Araştırma bölümleri hangi sayfadadır?

Araştırmanın Rapora Dönüşmesi

Ana Bölüm	Yanıt Aranılan Sorular	Ana Bölüm	Yanıt Aranılan Sorular
1. Özet	“Bu çalışma niçin yapılmıştır?” “Giriş” “Nasıl gerçekleştirilmiştir?” “Materyal-Metot” “Bulunan nedir?” “Bulgular” “Hangi sonuçlar veya genellemeler getirilmiştir?” “Sonuç”	5. Bulgular	Neler bulundu?
2. Giriş	Bu araştırma niçin önemlidir? Bu çalışmada neye ulaşmak isteniyor? Bu alanla ilgili yapılmış başka hangi çalışmalar var? Bu çalışma bilime ne gibi bir katkı sağlayacak? Çalışmanın araştırma soruları nelerdir? Araştırmanın amacı ne?	6. Tartışma	Elde edilen sonuçların literatür ile benzerlikleri ve farklılıkları kıyaslandı mı?
3. Genel Bilgiler	Hangi problem incelendi?	7.Sonuç ve Öneriler	En önemli sonuç nedir? Hipotezler ne ölçüde doğrulandı/ doğrulanmadı?
4. Materyal –Metot	Araştırma nerede ve ne zaman yapıldı? Araştırmanın yöntemi nedir? Araştırmanın evreni ve örneklemini nedir? Araştırmanın bağımlı/bağımsız değişkenleri nelerdir? Veri toplama teknikleri/araçları nelerdir? Araştırmada görev alan kişiler kimlerdir? Araştırmanın süresi ne kadardır? Araştırmanın sınırlılıkları nelerdir? Araştırmada etik kurallara nasıl uyuldu? Verilerin değerlendirilmesi nasıl yapılacak?	8.Kaynaklar	Yararlanılan kaynaklar, Kaynakça, Alıntı yapılan kaynaklar, Bibliyografya
		EKLER	Ekler Bölümü, Ek 1, Ek2...

Araştırma Yöntemleri

Araştırmanın özellikleri

Kesitsel araştırmalar

Amaç	Sağlık durumlarının tanılanması ve hipotez geliştirici
Tasarım	Tüm veriler aynı zamanda toplanır
Veri toplama	Görüşmeler, gözlem ve anketler
Avantaj	Esnek, kapsamlı, ekonomik yapması kolay; hızlı sonuç, uygun geniş örnekler
Dezavantaj	Neden ve sonuç ilişkisini yeterince göstermez

Vaka-kontrol araştırmalar (Geçmişe yönelik, retrospektif)

Amaç	Hasta (vaka) ve sağlam (kontrol) grupları arasındaki farklılıkları belirlemek
Tasarım	Spesifik kriterlere göre vaka ve kontrol grupları belirlenir.
Veri toplama	Maruz kalınan etken (bağımsız değişken) ile ilgili bilgiler toplanır
Avantaj	Pahalı olmayan, küçük gruplarla çalışabilen, hızlı sonuçlandırılabilen
Dezavantaj	Geçmişteki maruziyetler hatırlanmayabili, uygun kontrol gruplarının belirlenmesinde güçlük yaşanabilir, insidans belirlenemez, hafıza faktörü nedeniyle etken ve hastalık arasındaki zaman ilişkisi belirlenemez, maruziyet ve sonucu arasında zaman ilişkisini belirlemek zor olabilir, potansiyel seçim, yeniden ulaşma ve bias

Kohort araştırmalar(İleriye yönelik, prospektif,longitudinal araştırmalar, insidans)

Amaç	Etken ile maruz kalan ve kalmayanlarda insidans belirlemek
Tasarım	Seçilmiş örnekler ve ileriye yönelik gözlemler
Veri toplama	Belirli aralıklarla elde edilen sonuçlara yönelik bilgi toplama
Avantaj	Insidans hızları doğrudan hesaplanır, rölatif risk hesaplanabilir, birden fazla sonuç üzerinde çalışılabilir
Dezavantaj	Uzun bir zaman alıcı ve pahalı çalışmalar, çalışmayı terk sorunu yaşama

DeneySEL (Müdahale, klinik araştırmalar)

Amaç	Belirli özelliğe sahip gruba yönelik yapılan girişimin yapılamayan gruba göre etkinliğinin değerlendirilmesi
Tasarım	Randomize seçimle kontrol ve müdahale grupları belirlenir, girişim bağımsız değişkendir
Veri toplama	Bağımlı değişken ile ilgili ileriye dönük veri toplama
Avantaj	Neden ve sonuç ilişkisi incelenebilir, küçük gruplarda çalışılabilir
Dezavantaj	Hawthorne etkisi (araştırma yapılan bireylerde gözlemlenmenin tutumlarda değişikliğe neden olması, çalışma protokolü ile ilgili uyumsuzluklar, taraflı gözlem, placebo etkisi

Kesitsel araştırmalar

Amaç	Sağlık durumlarının tanılanması ve hipotez geliştirici
Tasarım	Tüm veriler aynı zamanda toplanır
Veri toplama	Görüşmeler, gözlem ve anketler
Avantaj	Esnek, kapsamlı, ekonomik yapması kolay; hızlı sonuç, uygun geniş örnekler
Dezavantaj	Neden ve sonuç ilişkisini yeterince göstermez

Vaka-kontrol araştırmalar (Geçmişe yönelik, retrospektif)

Amaç	Hasta (vaka) ve sağlam (kontrol) grupları arasındaki farklılıkları belirlemek
Tasarım	Spesifik kriterlere göre vaka ve kontrol grupları belirlenir.
Veri toplama	Maruz kalınan etken (bağımsız değişken) ile ilgili bilgiler toplanır
Avantaj	Pahalı olmayan, küçük gruplarla çalışabilen, hızlı sonuçlandırılabilen
Dezavantaj	Geçmişteki maruziyetler hatırlanmayabilir, uygun kontrol gruplarının belirlenmesinde güçlük yaşanabilir, insidans belirlenemez, hafıza faktörü nedeniyle etken ve hastalık arasındaki zaman ilişkisi belirlenemez, maruziyet ve sonucu arasında zaman ilişkisini belirlemek zor olabilir, potansiyel seçim, yeniden ulaşma ve bias

Kohort araştırmalar (İleriye yönelik, prospektif, longitudinal araştırmalar, insidans)

Amaç	Etken ile maruz kalan ve kalmayanlarda insidans belirlemek
Tasarım	Seçilmiş örnekler ve ileriye yönelik gözlemler
Veri toplama	Belirli aralıklarla elde edilen sonuçlara yönelik bilgi toplama
Avantaj	Insidans hızları doğrudan hesaplanır, rölatif risk hesaplanabilir, birden fazla sonuç üzerinde çalışılabilir
Dezavantaj	Uzun bir zaman alıcı ve pahalı çalışmalar, çalışmayı terk sorunu yaşama

Deneysel (Müdahale, klinik araştırmalar)

Amaç	Belirli özelliğe sahip gruba yönelik yapılan girişimin yapılamayan gruba göre etkinliğinin değerlendirilmesi
Tasarım	Randomize seçimle kontrol ve müdahale grupları belirlenir, girişim bağımsız değişkendir
Veri toplama	Bağımlı değişken ile ilgili ileriye dönük veri toplama
Avantaj	Neden ve sonuç ilişkisi incelenebilir, küçük gruplarda çalışılabilir
Dezavantaj	Hawthorne etkisi (araştırma yapılan bireylerde gözlemlenmenin tutumlarda değişikliğe neden olması, çalışma protokolü ile ilgili uyumsuzluklar, taraflı gözlem, placebo etkisi)

Tez Yazımı

Neden tez yazmalıyım?

Ne kadar sürede yazarım?

Kim yardım edecek?

Tez yazım aşamasında
sıklıkla karşımıza çıkan
sorulardır

Bu soruların
cevaplanmasında için tez
yazım basamaklarının
bilinmesi faydalı olacaktır

Farklı olanla ilgilenilmeli,
kayda değer ayrıntıları
aktarılmalı

Tez yazım basamakları

- Tez danışmanının belirlenmesi
- Tez konusunun belirlenmesi
- Anabilim dalı kurulu kararı
- Dahili kurul başvurusu
- Etik kurul onayının alınması
- Çalışmanın yürütülmesi
- Verilerin analizi
- Tez yazımı, tez danışmanının değerlendirmesi, tez jürisinin onayı, tezin basılması

Tez Konusunun Belirlenmesi

Tezin Amacı?

Bilimsel verileri kullanarak herhangi bir sağlık sorununun çözümü için kanıta dayalı planlı ve sistematik bir çaba

Temel hedefler; Hastalık prevalansını ölçmek
Etiyoloji değerlendirmesi yapmak
Girişimlerin etkinliğini değerlendirmek veya karşılaştırmak

Ön Hazırlık Aşamaları

Araştırma yeri

Örneklem
büyüklüğü

Kontrol grubu
belirlenmesi
(ihtiyaç varsa)

Araç gereç hazırlığı

Araştırma ile ilgili
izinlerin alınması

Kaynakların
belirlenmesi
aşamalarından
oluşmalıdır

Ön Hazırlık Aşaması

Konu belirlenip problem tanımlandıktan sonra yapılacak iyi bir literatür taraması oldukça önemlidir.

Pubmed,

Web of Science,

Cochrane,

Scopus,

Google Scholar,

YÖK Tez Merkezinden yararlanılabilir.

Hipotez Kurma

Problem tanımlanıp araştırmanın amacı belirlendikten sonra uygun bir hipotez cümlesi kurulmalıdır

Hipotezinizin önceden belirlenmesi, uygun istatistik analiz yönteminin seçilmesi için gereklidir

Örneğin: Fosfomisin'in sepsiste antioksidan ve antiinflamatuar etkinliğinin araştırılması

Hangi Yöntemin Kullanılacağına Karar Verilmeli

Problem belirlenip hipotez kurulduktan sonra ikinci adım hangi yöntemin kullanılacağına karar verilmesidir.

Araştırmanın problemi ve amacı, araştırmada kullanılacak kaynaklar (insan gücü, lab. zaman, maliyet) yöntem seçimini etkileyen faktörlerdir.

Araştırma yöntemleri olan nitel, nicel ve karma yöntemlerden biri seçilmelidir

Uygun İstatistik Yöntem Kullanılmalı

Örneklem büyüklüğü hesaplanmalı

Kaç hasta olmalı 50 hasta yeter mi?

Gerçekten var olan bir farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olarak saptanma olasılığı

Bir çalışmanın var olan gerçek bir farkı saptayabilme gücü

Örneklem Büyüklüğünün Önemi

Örneklem, gruplar arasındaki gerçek farkı gösterebilecek kadar büyük olmalı

Örneklem, gereksiz maliyet ve etik olmayan uygulamaları önleyebilecek kadar küçük olmalı

Güç testin anlamlı farkı bulma olasılığı

Veri Toplama

Veri toplama tez yazımında en önemli adımlardan biridir

Kağıt form, stata, excell, access (Elektronik form oluşturma) vb

Veriler kesişmemeli

Seçenekler birbirini dışlamalı

Her bir kolonun amacı ve anlamı olmalı

Tüm veriler tek bir veritabanında toplanmalı

Tezin Bölümleri

1. Ön sayfalar (iç kapak sayfası, kabul ve onay sayfası, önsöz veya teşekkür, içindekiler dizini, simgeler ve kısaltmalar dizini, şekiller dizini, tablolar dizini)
2. Tez metni (giriş, genel bilgiler, gereç ve yöntem, bulgular, tartışma, sonuç)
3. Özet Türkçe-İngilizce (amaç, gereç ve yöntem, bulgular, sonuç, anahtar kelimeler)
4. Kaynaklar
5. Ekler

Giriş Bölümü-1

Çalışmanın hipotezi , kapsamı gibi okuyucuyu konuya hazırlayıcı ve yönlendirici nitelikte bilgiler verilmeli ve kısaca çalışmanın amacı belirtilmelidir.

Tez çalışmasının bilime katkı ve/veya yöntem açısından hedeflediği yenilikler sunulmalıdır.

Genel bilgiler bölümünde tez konusu ile ilgili mevcut literatür bilgisi yapılan çalışma bağlamında kabaca okuyucuya aktarılmalıdır.

Giriş Bölümü-2

Araştırma konusuyla ilgili teoriler ve araştırma yöntemleri irdelenmeli,

Tez çalışmasındaki ölçümler ve analizlere temel oluşturacak bilgiler birkaç alt bölüm halinde verilmelidir

Gereksiz uzun bilgi verilmemelidir

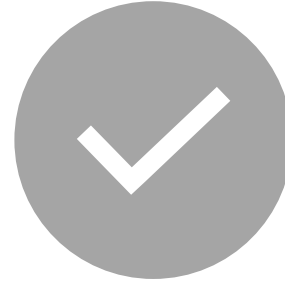
Çalışmanın kapsamı ve amacı dışındaki bilgi kirliliğinden kaçınılmalıdır

Gereç ve Yöntem

Tez çalışmasında kullanılan
gereç ve yöntem ayrıntılı
olarak açıklanmalıdır

Birkaç alt bölüm şeklinde
verilebilir

Çalışmanın tasarımı, kullanılan
laboratuvar teknikleri, anketler,
ölçekler, ölçüm teknikleri,
yapılan tedavi veya girişimler
anlatılmalıdır

Veri elde etme biçimleri, kontrol
ve deney grupları tanımlanmalı,
istatistiksel analiz yöntemleri
belirtilmelidir

Bulgular

Tez çalışmasından elde edilen veriler ve analiz sonuçları sunulmalıdır

Bulguların sunumu mantıksal ve analitik bir bütünlük ve akış içinde yapılmalıdır.

Verilerin daha anlaşılır olması için tablo, grafik ve şekil kullanılmalıdır.

Analiz sonuçları yorum katılmadan sunulmalıdır

Tartışma-1

İlk paragrafta çalışmanın en önemli bulgusu verilmeli ve bilime nasıl bir katkı bulunduğu belirtilmeli

Diğer bulgular, giriş ve genel bilgiler bölümlerinde verilen çerçeve içinde tartışılmalı

Literatür verileri ile karşılaştırılmalı

Literatüre uyan ve uymayan sonuçlar ve nedenleri irdelenmeli

Bulgularda sunulmayan hiçbir veri tartışılmamalıdır

Tartışma-2

Çalışmanın özgün kısımları vurgulanmalıdır

Test edilen hipotezlerin kabul veya ret edilip edilmedikleri

Amaçlara ne ölçüde varıldığı yazılmalıdır.

Çalışmanın üstünlükleri ve kısıtlılıklarından bahsedilmelidir.

Kesin ve iddaalı cümlelerden kaçınılmalıdır.

Sonuç

Tez çalışmasından elde edilen sonuçlar açık, net ve öz olarak, gerekirse maddeler halinde yazılmalıdır.

alışması sonucunda yazarın konu ile ilgili olarak gelecek çalışmalara ışık tutacak nerileri varsa bu bölüme öneriler şeklinde ilave edilebilir

Uzun ve abartılı cümlelerden kaçınılmalı, kesin cümleler kullanılmamalı

Tartışmada verilen cümleler tekrarlanmamalıdır

Kaynaklar

Metinde geçiş sırasına göre numaralandırılarak dizilmeli

Kaynak numarası parantez içinde yazılmalı

adı, başlığı, kitap ya da dergi adı, sayfası, basım yılı ve derginin cilt numarası

Kaynakların tümü aynı formatta yazılmalıdır.

Mendeley ve Endnote gibi programalardan yararlanılabilir.

Kaynak seçiminde birincil kaynak kullanılmasına, güncel olmasına zen gösterilmelidir.

Web sitesi kullanımında erişim tarihi ve linki verilmelidir

Ekler

Ekler (veri toplama formu, ölçekler, anketler, değerlendirme skalaları, etik kurul onayı, sunuş sırasına göre EK-1, EK-2, EK-3, ... şeklinde numaralandırılmalıdır.

Her bir ek bölümü, sayfa başı yapılarak başlanılmalıdır

Yazım Kuralları-1

Times New Roman
12 punto yazı içinde

Tablo içi 10 punto

Yazımda noktalama
işaretlerinden sonra
bir karakterlik
boşluk bırakılmalı

Noktalama
işaretlerinden önce
ara verilmemelidir

Ana metin içinde
koyu, *italik*, **koyu**
italik , altı çizili gibi
yazım şekilleri
rasgele
kullanılmamalıdır

Satır aralığı 1,5
olmalı ve tüm
satırlar her iki yanda
aynı hizada
yaslanmalı

Ana bölüm başlıkları
için sayfa başı
yapılmalı

Yazım Kuralları-2

İç kapak dışında tüm sayfalar numaralandırılmalı,

Sayfa numaraları sayfa altında ortaya yazılmalı,

Tez ön sayfaları “Önsöz ve Teşekkür” den başlayarak “ii, iii, iv ...” şeklinde küçük harf Romen rakamları ile belirtilmeli

“Giriş” bölümü ile başlayan diğer sayfalar ise “1, 2, 3, 4, ...” şeklinde numaralandırılmalıdır

Kaynaklar

- Kıncal, Y.R.(2014). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (3. bs). İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
- International Committee of Medical Journal Editors. Erişim: 2 Ekim 2018. www.icmje.org
- American Medical Association. Erişim: 2 Ekim 2018. <https://www.ama-assn.org/>
- STROBE Statement Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology. Erişim: 2 Ekim 2018. <https://www.strobe-statement.org/index.php?id=strobe-home>
- U.S. National Library of Medicine. Erişim 2 Ekim 2018. <https://www.nlm.nih.gov/mesh/>
- Özgür, S. (2009). Sağlık Alanında Araştırma Yöntemleri (3.bs). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri.
- Chandrasekhar R. (2002). How to Write a Thesis: A Working Guide. Australian Research Centre for Medical Engineering (ARCME) The University of Western Australia. Erişim: 20 Ağustos 2018. <http://ciips.ee.uwa.edu.au/pub/HowToWriteAThesis.pdf>

TFSFKKÜR FDFRİM...

